

ČEM JE KRIZA TRŽAŠKEGA POMORSTVA

Primerjava med številom prog iz Hamburga in hamburških ladjevem z ene strani ter programi z izhodiščem v Trstu in tržaško trgovinsko mornarico z druge nam da razlago, zakaj je Hamburg tako nevaren tržaški tekmovalci, a hkrati tudi, zakaj je položaj tržaškega pomorstva tako slab v primeru z italijanskimi pristanišči.

Nemška trgovinska mornarica je že doslej predvojni obseg in vzdržuje danes redne proge s 100 državami. L. 1947 je štela nemška trgovinska mornarica 154 ladij s 94.945 ton, od katerih je bilo vpisanih v Hamburgu 88 ladij s 53.917 ton ali 56,8%. Leta 1952 je nemška trgovinska mornarica štela že 465 ladij z 963.790 ton, od katerih je bilo v Hamburgu vpisanih 283 ladij s 601.470 ton ali 62,4%. Do 1. aprila t. l. se je število ladij povečalo kar na 813, tonaža pa na 2.210.501 ton, od katerih je bilo v Hamburgu vpisanih 493 ladij z 1.347.189 ton ali 60,9%.

Povsem drugačne so zadnje številke za Trst. Po uradnih statističnih podatkih je bilo pred drugo svetovno vojno vpisanih v Trstu 17% celotne italijanske trgovinske mornarice. Po istih izgubah v teku vojne se je Italija z veliko vneto lotila obnove svoje trgovinske mornarice, ki je 1. jan. 1946 štela samo 175 ladij (parnikov in motornih ladij nad 100 ton) s 546.000 ton, a je že 1. jan. 1951 imela 1189 tonov z 2.809.287 ton. Danes obsega italijanska trgovinska mornarica brodnice okoli 4 milijone ton.

Delež Trsta, ki je 1. jan. 1939 znašal se 17,2% celotne tonaže italijan-

AVSTRIJSKE IN ITALIJANSKE KOMBINACIJE OKOLI TRSTA

Po proglasitvi neodvisnosti bo avstrijska politika aktivnejša

V svečanem govoru, ki ga je imel v dunajskem radiu ob proglasitvi avstrijske neodvisnosti, je znani avstrijski publicist Friederik Funder obzvaloval, da je Avstrija 1. 1918 izgubila zvezo z morjem. Funder je zaloznik kulturno-političnega tednika »Die Oesterreichische Furche«, ki posveča veliko pozornost tržaškemu vprašanju. Iz njegovih programatičnih člankov odseva staro stremeljenje Avstrije, da bi se obnovila nekdanja avstrijska mornarinja in da bi tako Avstrija ponovno vodila vlogo v Podonavju. Funderjev list je pred časom očital avstrijskim politikom, da so stali s prekrižanimi rokami, ko se je lanko leto reševalo tržaško vprašanje in ko bi Avstriji lahko zagotovili v Trstu mesto, ki ji pripada. Po nedavnih proglasitvi neodvisnosti Avstrije se v avstrijskih javnih nastopih in avstrijskem tisku čuti vsekar večja zaveza; v njih se da jasno zaslediti občutek, da bo avstrijska politika odštetaj lahko bolj aktivna.

Milanski list »Il Mondo Economico« opozarja na nove možnosti za gospodarski razvoj v Podonavju, odkar je postala Avstrija zopet neodvisna država. Novi razvoj utegne prinesiti

Hudo bi obtožili Nemce, ako bi tu di na njihov račun uporabili stari pregovori: Ljubeeen gre skozi žolode. In vendar je vlada Zahodne Nemčije na Dunaju s posebno noto protestirala, češ da so bili pri nedavni sklenitvi ne gospodarske koristi. Kako to? Rusi so vse premoženje, ki so ga v Avstriji po vojni zasegli ali ki so ga upravljale mešane rusko-avstrijske družbe, nenadoma prepustili Avstriji. Med tem premoženjem je tudi imetje nemških družb, ki so se na ta način

Kritični položaj goriske pokrajine

Zavljenje in smrt Gorice odvita od sporazuma o dobrem sosedstvu

V milanskem gospodarskem listu »Il Mondo Economico« (21. maja) je Alberto Berti, ki se rad bavi z obsejnimi vprašanji, objavil zaključni članek (prvi članek je bil objavljen 14. V.) o gospodarski krizi na Goriskem pod Italijo. Clankar navaja, da znaša danes površina goriske pokrajine (provincie) 470 kv. kilometrov, medtem ko je leta 1939 znašala 2730 kv. kilometrov. Prebivalstvo je leta 1948 štelo 122.000 ljudi, leta 1939 210.000. Goringskih podjetij je bilo leta 1948 4003, leta 1939 6052. Po mirovni pogodbi je bil pretežni del Goriskega priključen k Jugoslaviji. Tako je vse mesto Gorica bilo odrezano od Soške in Vipavske doline. Leta 1938 je 13 avtomobilskih prog vezalo Gorico z ostalimi središči goriske pokrajine, ki so zdaj v Jugoslaviji; danes ni niti ene proge več. Goriska podjetja je rešila poloma proglasitve svobodne zone; kljub temu podjetja komaj živijo. Svoje kritično stanje so prarazpravale že ugotovila, ko je bila vpeljana prijava imovinskega stanja na podlagi Vanonijevega davčnega zakona.

Pisce ugotavlja, da je Tržič gospodarsko povezan s Trstom, čeprav pripada upravno in goriski pokrajini. Sicer vlada tudi v Tržiču kriza zaradi pomanjkanja naročil tržičkim ladje-delicam. Napovedana naročila za 150.000 ton ladjevja bodo prišla do učenka šele pozneje, ker trajajo priprave za začetek izvajanja naročil 5 do 6 mesecev. Gradnja ladij-potrojek ne prinaša toliko zaslužka, ker daje delo samo kovinskim izdelovalcem. Tako ostanejo brez dela oddelki za notranjo opremo, ki jih zlasti zaposlijo naročila drugih vrst ladij. V Tržiču vlada tako pomanjkanje denarja, da morajo trgovine z jestvinami pogosto dovoliti kupcem 4 do 5 mesecev plačilnega odloga, včasih celo 6 mesecev. Mnogi odjemalci sploh ne plačajo svojih dolgov.

Zaradi okrevitve, ki je nastopila po mirovni pogodbi, se je gostota prebivalstva dvignila od 75 prebivalcev na kv. km na 282. Odnos ornih in gozdnih zemljišč se je nasproti vsej površini goriske dežele zmanjšal za 17%. Vrednost kmetijskih in gozdnih pridelkov postavlja gorisko pokrajino na predzadnje mesto med italijanskimi pokrajinami. Kmetijska proizvodnja se bo povečala, ko bo končano izsuševanje ozemlja med Gradiško in Krninom. Današnji kmetijski pridelki goriske pokrajine ne krijejo niti potrebe te pokrajine. Tako sta ob meji dve pokrajini (Trst in Gorica), katerih kmetijska proizvodnja ni zadostna. Ko bo končano izsuševanje omejenega pasu, bo dežela pridobila okoli 8000 hektarov in kmetijska proizvodnja bo narasla povprečno za 50 do 60 odstotkov.

Pred vojno (leta 1938) je bil samo en odstotek zapolne sile brez dela, danes doseže 11%. Toda ako hočemo imeti objektivno socialno sliko, moramo upoštevati tudi, da so mnogi samo delno zaposleni in da se brezposelnost delavci razumniki sploh ne registrirajo.

Položaj je še poslabšala priselitev beguncev z ozemlja, ki je po mirovni pogodbi pripadajo Jugoslaviji; poleg tega je v mesto prbežalo veliko število uvrščenih, ki so prej delali na deželi. Računamo, da se je število beguncev v goriski pokrajini, ki je novembra 1951 znašalo 9518, dvignilo na 11.000. Priseljenci so iz vseh nekdanjih pokrajin Julijske Krajine, pretežno pa iz Pulje.

Sedanji položaj se lahko zboljša, toda to ne odvija od Goricanov, ki so postali žrtve tega položaja. Predvsem je treba, nadaljuje pisec, vzpostaviti normalne odnose med Italijo in Jugoslavijo. Čež novo mejo bi bilo treba omogočiti prehod blaga in potnikov. Nadalje naj se prične graditi železnica povezovalna med postajama v Gorici (južno postajo) in postajo v Novi Gorici na jugoslovanskem ozemlju. Zgraditi bi bilo treba v ta namen o-

DOLAR IN POLITIKA V ITALIJI

Velike ameriške obveščevalne agencije so poročale, da so ZDA pričele bolj počasi pošiljati gospodarske pomoči Italiji v trenutku, ko je bil izvoljen za predsednika Italijanske republike G. Gronchi. Ameriška vlada je to storila po nasvetu svojega poslanika v Rimu ge. C. Luce. Znan italijanski novinarji, ki imajo dobre zveze z rimsko vlado, to potrjujejo. Američane je iznenadila izvolitev Gronchija, ki je na glas, da je prijatelj levicarijev in ne preveč zagovornik Organizacije severne atlantske pogodbe (NATO). Američani so pričakovali, da bo izvoljen Merzagora ali pa da ostane Einaudi. Ker je Gronchi potrdil Scelbovo vlado, so se Američani vsaj trenutno pomirili in med njihovo predstavništvo Luce in italijansko vlado je bil v Rimu podpisani sporazum o novi ameriški gospodarski pomoči Italiji. Italija bo prejela 50 milijonov dolarjev, s katerimi bo kupila 40 milijonov kv bombaža, 2 milijona stotov pšenice in tobaka. Protivravnost, ki jo bo Italija prejela v lraih za odstotpek tega blaga domači industriji, pojde v pomoč drugim prijateljskim državam v okviru — a-

GOSPODARSKI RAZMAH V FRANCIJI

Najnovejši statistični podatki o gospodarskem razvoju v Franciji kažejo, da proizvodnja francoske industrije še vedno narasča. Ako postavimo pokazatelj (indeks) industrijske proizvodnje v letu 1938 na 100, ugotovimo, da se je leta 1954 dvignila na 123, v februarju 1955 na 170, a v marcu 1955 na 171. Izkop premoža v Franciji, ki je 1. 1938 znašal 3.963.000 ton, je 1. 1950 dosegel že 4.377.000 ton, v februarju 1955 4.793.000 ton, a v marcu 1955 5.254.000 ton. Izkop premoga v Posarju v istih obdobjih je podan v naslednjih številkah: 1.199.000, 1.258.000, 1.387.000 in 1.608.000 ton. Proizvodnja jekla, ki je 1. 1938 znašala 518.000 ton, se je povzpela 1. 1950 na 721.000 ton, v februarju 1955 na 982.000 ton, a v marcu t. l. na 1.135.000 ton. V omenjenih razdobjih je proizvodnja elektrike v Franciji znašala: 1.548 milijonov, 2.623 milijone, 3.707 milijonov in 4.200 milijonov kW/ur. Avtomobilska proizvodnja Francije je bila: 1. 1938 15.200 osebnih avtomobilov, 1. 1950 21.400, v februarju t. l. 42.690, a v marcu t. l. 50.810 osebnih avtomobilov.

Ako postavimo cene na debelo v Franciji v 1. 1949 na 100, se je pokazatelj dvignil v leto 1950 na 108,3, v februarju t. l. že na 135 in v letošnjem marcu na 135,2.

RAZVOJ ZUNANJE TRGOVINE nam kažejo sledeče številke: uvoz 1. 1938

Preveč riža v Italiji

Predvidevajo, da bodo v sezoni leta 1955 v Italiji zmanjšali površino, obdelano z rižem. Ustanova za riž je svetovala pridelovalcem, naj bi ta površina ne prekosila 150.000 hektarov zemlje (proti 184.000 v letu 1954) zaradi težav, ki nastajajo pri razprodaji tega pridelka na zunanem kakov tudi na notranjem trgu. Po neuradnih cenitvah je v skladiščih riža še 8 do 10 milijonov stotov nerazprodanega riža starega pridelka. Ta velika količina riža je posledica znatnega povečanja pridelka riža v letih od 1950 do 1954, hkrati pa velikega zmanjšanja izvoza. Pridelki riža je namreč v Italiji v letu 1949 znašal 6.102.000 stotov, v letu 1950 že 7.064.000, l. 1951 7.500.000, leta 1952 9.300.000 in l. 1953 9.339.000 stotov. V lanskem letu so pridelali 8.589.000 stotov; čeprav je bilo posejano 184.000 hektarov zemlje, pridelali ni bil velik zaradi slabih vremenskih razmer. Konjunktura za izvoz riža, ki je bila v letih od 1951 do 1953 dobra, je v lanskem letu prenehala. Padec cene riža se je sukal okoli 25%.

Jugoslovanska industrija napreduje

Gospodarski načrt za l. 1955 predvideva v primerjavi z letom 1954 povečanje jugoslovanske industrijske proizvodnje za 14%. Statistični podatki, ki se nanašajo na ostavitve plana v teku I. četrtletja tekočega leta, pričajo, da je bilo predvideno povečanje realno.

Medtem ko je bila v prejšnjih letih industrijska proizvodnja I. četrtletja na splošno nižja od letnega povprečja, je letos bilo povsem drugače. Povprečje proizvodnje I. tromesečja tekočega leta je bilo namreč za 6% višje od povprečja proizvodnje celotnega lanskega leta in za 31% višje od povprečja proizvodnje v I. četrtletju 1954.

Najmočnejše povečanje proizvodnje v I. četrtletju t. l. v primerjavi s povprečjem preteklega leta so dosegle ključne industrije. Zabeleženo je bilo povečanje 22% v proizvodnji elektroenergije, 12 odst. v proizvodnji premoga, 12 odst. v proizvodnji in predelavi nafte, 21 odst. v železarski industriji in

Železo bo dražje

Po vsej verjetnosti bodo cene železu v Zahodni Nemčiji že v bližnji bodočnosti dvignili. Med predstavniki podjetij črne metalurgije in industrije predelave železa so v teku nova pogajanja, ki še niso končana. Jeklarška industrija se sklicuje na povečanje stroškov za predelavo, ki je nastopilo v zadnjem času. Pričakovati je z govorstvom dvig cen jekla, ki bo znašal povprečno 2,3%. Dvig bo zajel ne samo jeklo vrst Siemens-Martin, temveč tudi vrste Thomas.

Kako živijo Švicarji

Tuje potrošci v Badenu za srednje življenje okoli 16 sv. frankov na dan. Za sobo, zajtrk in kosilo v hotelu za gre okoli 9 frankov; na to ceno mu računajo 10% za napitnino nanesemec. Srednja večerja stane 2 do 2,50 franka.

Kako plačujejo tovarne svoje delavce? Nekvalificirana ženska moč prejme mesečno okoli 400 frankov. (Za en sv. franci frank prejme 148 lir). Visoko kvalificiran delavec zasluži v Badenu okoli 800-850 frankov. V Nemčiji je zaslužek manjši, zato pa prihaja mnogo Nemcev na delo čez mejo v Baden. (To se dogaja tudi v Konstanzu ob Bodenskem jezeru). Kvalificiran delavec zasluži v Zahodni Nemčiji (Berlinu) okoli 375 mark. (Marka velja približno toliko kakor švicarski frank). Glede plače študirane oseba je naš poročalec vedel povedati, da so strokovnjaki do bolj plačani.

Ko v Švici nabavljajo živila, oazi, da na trgu kaj radi računajo po funtih (1 funt okoli 0,45 kg). Suho meso je v Švici drago. Za 10 dkg klobas plačaš 1 sv. frank (okoli 150 lir). Piščanec stane komad 8 do 10 frankov. En funt (ne. kakor maj) kakor pol kg črnega kruha stane 33 Rappen (sv. frank se deli na 100 Rappen-stotnik). Kilogram surove (neprazne) kave stane 11 frankov; za 200 gramov kakave plačaš 1,70 franka. Čokolada za kuhanje stane okoli 10 fr. za kg; mlečna čokolada je dvakrat dražja.

Stipendist Mednarodne urada za delo (v Zenevi) prejme 480 frankov na mesec. Poleg tega mu ob prihodu dajo še 120 frankov pomoči za prvo silo. Mednarodni urad za delo se zanima, ali so stipendisti zadovoljni in od časa do časa pošlje na lica mesta lastnega predstavnika; sicer obvešča urad o tem sam stipendisti s svojimi poročili, ki jih napiše na poseben obrazec. Delavci ostanejo na specializaciji šest do osem mesecev, mojstri pa manj časa.

OMEJITEV NAJEMNIN ZA LOKALE V FRANCIJI

Načrtena za lokale pomeni veliko obremenitev za obrtnika, trgovca, in vse poslovne ljudi. V Franciji so ti za-

CENE ŽELEZA NA ANGLEŠKEM

Kot je razvidno iz prvga poročila novostanovljenega angleškega sveta za železo in jeklo, so cene jekla na britanskem notranjem trgu še vedno najnižje na svetu. Za navadne vrste jekla Siemens-Martin so cene v Angliji za okoli 20% nižje kot one v Nemčiji, Franciji in ZDA. Iz navedenega poročila posamezno dalje, da so celotni stroški britanske železarske industrije v l. 1954 znašali okoli 550 milijonov funtov, od katerih odpade na surovine 30%, na zaloge, pravila, vzdrževanje in drug material 13%, na plače in mezde 21%, na goriva in elektriko 20%, na prevoz 10% in na odpise 6%. Proizvodnja domačega surovega jekla se bo v l. 1955 dvignila za 1 milijon na 19,5 milijona ton, skupna britanska preskrba zaradi močnega povečanja uvoza pa za 1,8 milijona na 21,3 milijona ton, medtem ko se bo izvoz jekla povečal le za 0,2 na 3,1 milijona ton.

NAJČENEJŠI AVTOMOBIL NA SVETU?

V Južni Africi so zgradili prvi osebni avtomobil. O njem gre tudi glas, da je najcenejši na svetu. Imenuje se »Spurr Scamp«; žene ga angleški motor znanke Villiers. Vozilo porabi na vožnji 136 km 4 litre in pol bencina in doseže najvišjo hitrost 80 km na uro. S proizvodnjo bodo pričeli najkasneje v 9 mesecih. Avtomobil bo stal okoli 450 tisoč lir.

Prizidati se storili proti temu koraku

da bi zavarovali svoje pravice; želijo vedeti tudi za mnenje generalnega komisarja v tem pogledu. Jasno je, da oblasna ne morejo vztrajati pri svojem gledišču in da bodo prizidevanje dovolila, da zopet odprejo svoje obrate. Toda kdo bo poravnal škodo? Ali bodo prizidevanje gostilnicarji morali odplačati davke za čas neopravičene uradne zavpre?

Dve iz življenja

Casnikar je vprašal Bernarda Shawa, kaj misli o zakonu.

— »Hm... je odgovoril Shaw, jaz sem sam poročen.« — »V redu, je odgovoril poročevalec, toda to vendar ni odgovor na moje vprašanje.«

»Vidite, je odgovoril z nasmehom pisatelj, z zakonom je prav tako kakor s prostozidarsko ložo: nečlani ne vedo ničesar o njej, a člani ne smejo črniti o njej niti besediče.«

Gounod je sedel s prijateljem med predstavo svoje opere »Joseph«. Tenor je pel: »Vrli so me v vlažno in mrzlo klet!« Gounod se je sklonil k svojemu prijatelju in dejal: »Predeljo so ga pustili noter!«

PO SVETU

Kaj je prinesel sovjetski obisk

Obisk sovjetske delegacije v Jugoslaviji, ki smo ga napovedali v zadnji številki in ki je trajal kar 7 dni, sodi gotovo med najbolj senzacionalne...

Mednarodna razstava lesa na velesejmu

ENTE FIERA DI TRIESTE TRŽAŠKI MEDNARODNI VELESEJEM Nova tržišča preko Trsta VII. TRŽAŠKI MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM OD 19. 6. DO 3. 7. 1955

POPUST NA ŽELEZNICAH Informacije pri upravi TRŽAŠKEGA MEDNARODNEGA VELESEJMA, Viale Ippodromo N. 18 in pri naših predstavnikih v Italiji in inozemstvu.

trge na jugu Apeninskega polotoka, na bližnjem vzhodu, ob Crnem morju, v Perzijskem zalivu in v drugih sredozemskih deželah. Vloga Trsta kot razdeljevalca lesa je ustvarila celo vrsto vržnih običajev...

Velike specializirane bavarske tvrdke bodo razstavile v paviljonu »F« kompletno zbirko lesničnih plošč, proizvodov iz plastike itd. Prav znatno bo letos razstava pohištva...

Nazaj k naravi!

»Nazaj k naravi« bi si lahko postavili za geslo moderni nomadi, ki uživajo svoj letni odmor potujoči kakor polži s svojo hišico po širokem svetu...

tos ima že vse udobnosti, ki jih lahko zahtevamo od takih taborišč. Vsekar je taborišče pri Obelisku za Tržičane novost, ki si jo je vredno ogledati.

PROMET v pristanišču

JUGOSLOVANSKE LADJE Jugolinija »Srbija« je prispela 24. maja iz ZDA s 320 t, vkrcala 50 t blaga in odplula na Reko istega dne.

Jadrolinija »Istra« je priplula 2. maja iz Pireja z 194 t in 12 potnikov vkrcala 130 t in 16 potnikov ter odplula v Pirej 31. maja.

RAZGLAS

Gostinsko podjetje »Turista« - Ankaran poziva vse dobavitelje, ki jim se niso bili poravnani računi za njihove dobave do 31. dec. 1951, da jih pohitijo v 6. junijem 1952.

OČARLJIV RAZGLED OD FERLUGOV

Ker je Trst s svojimi zalivom od vse strani obdan z gričji in hribovi, seveda ne manjka zvišenih točk z divnimi razgledi na mesto in na vse, kar je okoli njega.

od Ferlugov skoraj do rojanske cerkve, posekan. Največ so ga posekali ob koncu zadnje vojne, ko so s tem začeli Nemci in so jim drugi sledili.

let, stari ljudje trdijo, da so prišli iz Francoske in sicer z ovojno čredo. Ustanovila se je seveda od roda do roda kolikor toliko spreminjala, popolnoma brez osnove pa vendar niso nikoli.

SEZONSKA PROGE Jugolinija je 22. maja uvedla tuja sezonsko progno Trst-Reka trikrat na teden. Ladje odhajajo iz Trsta ob točkah in nedeljah ob 7. uri, ob sobotah pa ob 11.30.

Mednarodna trgovina

Tržaški lesni trg

Na tržaškem lesnem trgu niso nastopile v zadnjem času nikakršne novosti. Razpoložnost na trgu je nekoliko bolj optimistično, ker je Avstrija popustila glede strogega kontingentiranja izvoza.

Mednarodna trgovina

skih izdakov. Razen tega so v Grčiji povisali tudi davke na nekatere predmete, potrošnje, a bodo s 1. julijem t. l. povisali za 20% tudi vse neposredne davke.

NAGRADA ZA IZVOZ ZVEPILA V ITALIJI

Ustanova za italijansko žvepelo je določila višino nagrade za izvoz žvepela na 11.000 lir za vsako tono očiščenega in izvoženega žvepela.

Zahodnonemška čokoladna industrija

je v letu 1954 predelala 128.393 ton čokolade. Od tega je izvozila čokoladnih izdelkov za 13.900.000 DM.

KONTINGENTI ZA UVOZ IZ POLJSKE

Po ministrski okrožnici št. 107257 z dne 12. maja, s katero je bil podaljšan do 31. decembra kontingent trgovskega italijansko-poljskega sporazuma, je višina kontingenta za uvoz iz Poljske posamezne vrste blaga naslednja:

KRMA

ROVIGO, suha detelja v razsutem stanju 2000-2100 lir stot, stlačena 2400-2500; seno majske košnice v razsutem stanju 1700-1900, slabše vrste 1400-1500;

Med Italijo in Jugoslavijo

Prihodnja številka »Gospodarstva« izide z obsežno prilogo, ki bo posvečena gospodarskim odnosom med Jugoslavijo in Italijo.

»GOSPODARSTVO«

izhaja vsak drugi petek. — UREDNISTVO in UPRAVA: Trst, Ulica Gredina 9, tel. 39-93 — CENA: posamezna številka 12, za Jugoslavijo din 15.

FED Patentiran stroj za ometavanje... služi za brizganje ometa, cementa in tekočega apna. Izbizgava 1 m3 ometa na uro in vam PRIHRANI NAPOR ČAS DENAR

SABAS S.R.L. MILANO, via L. Papi 20 - Telefon 540530. Ročne žage na verigo za žaganje dreves in hlodov z električnim motorjem ali tekočo gorivo.

MRACH ZOFIJA SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA MEDNARODNI PREGOV S RAMIONI - TRGOVINA Z DRVIMI IN PREGOMOGOM

F. SPADARO SPECIJSKA TVRDKA SPECIALIZIRANA V LESNI STROKI TRST - TRIESTE

GINO BENUZZI BOLOGNA - Via Decumano 48 Telefon: 51-658 Telegram: GIBEN BOLOGNA. »Giben nuova IDEAL«, stroj za mizarstvo s toupj in tračno žago v inklinacijah do in preko 90°

MORANDO ASTI - ITALIA Stroj za izdelovanje zidakov, Mešalni stroji, Stroj za valjanje pločev, Stroj za drobitelje, Stroj za dovajanje materiala, Stroj transporterji, Stikalnice za strelniške (marseljeze) PROJEKTIranJE CELOTNIH OBRATOV

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

Najemnine so bile zvišane

Vladni generalni komisar je v Uradnem listu št. 15 od 21. maja t. l. objavil odlok vladnega generalnega komisarja, s katerim je bil raztegnjen Tržaško ozemlje zakona Italijanske republike, objavljen v Uradnem listu republike Italije št. 111 od 14. marca 1955.

IZ ŽIVLJENJA ZDRUZENJA

DNE 14. MAJA so se sestali na sedenju našega Zdrúženja člani lesnih trgovci, ki so med drugim razpravljali, kako povečati promet z lesom skozi Trst, ter tudi o vabilu, ki naj bi se poslalo raznim jugoslovanskim izvoznikom lesa, da predstavnikom jugoslovanskih trgovinskih zbornic, da bi se, ob priliki tržaškega velejarmaja, pogovorili o raznih skupnih zadevah, ki zadevajo trgovske stike iz lesne stroke.

DNE 24. MAJA se je sestel Glavni odbor našega Zdrúženja ter razpravljalo o prosti coni, obmejnem prometu, o novi trgovinski pogodbi med sosednjima državama ter zlasti še o delu trgovske pogodbe, ki se nanaša na tukajšnji obmejni promet; o nujni ustanovitvi trgovinske zbornice za povečanje prometa med Trstom in Jugoslavijo ter o diskriminaciji protijugoslovanskim gostilničarjem. Pri vprašanju o prosti coni je bilo ugotovljeno, da je vedno večje zanimanje najširših krogov za njeno ustanovitev ter da še vedno — kljub prihodni posebni vladni komisiji v Trstu — ni bil v tej zadevi dosežen nikakr videžni uspeh.

GLEDE TRGOVINSKIH POGODB se ugotovilo, da je količina prometa med tukajšnjim področjem in bližnjimi jugoslovanskimi področji še manjša kot je bila pred podpisom novega trgovinskega sporazuma, ker ta ni bil uveljavljen iz nerazumljivih razlogov. Odbor je obširno razpravljalo o raznih ukrepih, s katerimi so policijske oblasti zaprle obrate slovenskim gostilničarjem, navajajoč med drugim, da se v njih lokalnih zbirajo običajni ljudje določenega političnega prepričanja.

Položaj slovenskih profesorjev SLOVENSKI PROFESORJI NISO STAVKALI. Ko so aprila meseca italijanski profesorji stavkali štiri dni, so se sindikalne organizacije slovenskih profesorjev odločile za enodnevno stavko v znak solidarnosti z italijanskimi tovariši. Svoje gladiče so razložili v posebni okrožnici, v kateri je bilo rečeno, da so svojo stavko omejili en dan, ker je položaj slovenskih profesorjev v slovenskega šolstva povsem drugačen. Slovenska šola sploh še ni bila uzakonjena; popolnoma neurejen je tudi položaj srednješolskih profesorjev v Italiji je značilno, da je bila med posameznimi strokovnimi profesorskimi organizacijami, ki se delijo po politični orientaciji, dosežena popolna enotnost glede nastopa proti vladni politiki.

POSLOVNI KOLEDAR DO 5. JUNIJA morajo proizvajalci in gostisti sodavice, umetnih in mineralnih vod, ledaj in sveže ribe plačati davek na poslovni promet za prodajo tega blaga izvršene prodajalcem na drobno v mesecu maju 1955.

DO 10. JUNIJA morajo delodajalci predložiti Zavodu za soc. skrbstvo izpolnjene obrazce V4 in V7 za mesec maj 1955 in nakazati Zavodu znesek dolgovanih prispevkov za soc. zavarovanje.

DO 18. JUNIJA morajo davkoplačevalci plačati šest obroč davkov in taks glasov davčnega plačilnega lista za 1954-55 in tretji obroč davkov in taks glasov davčnega plačilnega lista za 1955.

DO 30. JUNIJA morajo trgovci na drobno, obrtniki, gostilničarji in svobodni poklici ki plačujejo davek na poslovni promet v povprečnem dogovorjenem letnem iznosu, plačati drugi obroč tega davka za 1955.

Tajništvo SGZ opozarja vse svoje člane gostilničarje, da v kolikor nimajo urejenih vseh potrebnih formalnosti, ki jih predpisuje zakonik javne varnosti, naj jih čimprej uredijo, da v primeru kontrole kompetentnih oblasti, ne bi imeli nepotrebnih neprijetnosti.

Zakaj so stavkali italijanski profesorji

Tri dni, preden bi se moral zaključiti redni šolski pouk na srednjih šolah v Italiji, to je 28. maja, so pričeli stavkati vsi profesorji. Izjem je le malo. Komite, ki vodi stavko je ravnatelj zavodov pooblastil, da ostanejo na svojih mestih. Prvič so italijanski profesorji stavkali 2 dni, in sicer 31. marca in 1. aprila; v aprilu so zopet ponovili stavko, ki je trajala kar 4 dni. V zgodovini srednjih šol in borb za socialne pravice so stavke profesorjev pač redke. Za današnji položaj srednješolskih profesorjev v Italiji je značilno, da je bila med posameznimi strokovnimi profesorskimi organizacijami, ki se delijo po politični orientaciji, dosežena popolna enotnost glede nastopa proti vladni politiki.

V Italiji je okoli 24.000 rednih profesorjev (di ruolo); poleg teh okoli 46.000 nestalnih, medtem ko zavzema drugih 9.500 položaj prehodne stalnosti (di ruolo speciale transitorio). To se pravi, da je položaj večine profesorjev neurejen, ker jim ni zagotovljena stalnost, temveč morajo od leta do leta prosi za ponovno namestitve, čeprav imajo vse strokovne kvalifikacije, ki jih zahteva zakon in nekateri zavzemajo tudi določeno stalnico. Zakon jim ne jamči ne da bodo v najboljšem primeru izgubili eno leto časa.

V Italiji obiskuje okoli 1 milijon dijakov srednje šole vsih vrst. Stavkalo je okoli 80.000 profesorjev, ki niso vsi organizirani. Četrty dan so stavko prekinili, ker je prišlo z vlado do kompromisa.

Drugi aparat »Ohnestrom« uporablja kot gonilno silo vztrajnik, ki jo je treba pred uporabo spraviti v hitro vrtenje s pomočjo vrvice iz »perlonax«. Tako doseže rotacija strižne glave tudi do 10.000 obratov v minuti. Toda aparat reže dobro tudi s padajočim številom obratov, predvsem močno brado, ker vztrajnika lahko doseže znatno večjo hitrost vrtenja kakor pa običajni elektromotorji. Za popolno britje je treba »navitit, oziroma zavrteti vztrajnik 4 do 5 krat. Strižna glava sestoji, kot pri aparatu »Diplomat 54«, iz malega krožnika iz umetne snovi, v katerega so vdelani 4 prožni žobički, ki režejo na dveh krožnih ravneh, ob tankem stiku. Britje s tem aparatom zahteva nekoliko vaje, ker ustavlja nepravilno obrabljene kroženje. Kljub temu je aparat koristen predvsem v krajih, kjer nimamo na razpolago normalnega toka, torej na deželi in na potovanju. Upoštevanje vredna je njegova majhna teža in nizka cena.

Table with 4 columns: Aparat, Cena, Teža gr., Sred. čas za britje. Lists models like Philips dvojna glava, Braun 300, Remington Contour, etc.

Razen »TOP-a« in »Ohnestrom-a« so v Trstu trenutno na prodajni vsi aparati, ki smo jih našli in še razni drugi. Če nimate aparata so pri nas višje. Tako stane na pr. Philips 12.500 lir, Remington Contour 16.000 lir, Remington 60 kar 21.000 lir, zadnji tip Remington New pa 24.000 lir, Sunbeam 20.000 lir in B. & Shaver 14.000 lir.

Profesorji postavljajo tudi razne splošne zahteve vzgojne narave. Šola naj bi bila vsekakor avtonomna in naj bi ne bila vključena v železni upravni aparat, profesorski svet naj bi imel večjo pooblastila. Boj med profesorji in vlado je vsekakor oster. Profesorji so našli izbrani za tretjo stavko najbolj kritičen čas. Starši se seveda vznemirjajo, ker se bo, da bodo otroci hudo prizadeti in da bodo v najboljšem primeru izgubili eno leto časa.

tehnolčne

Ne britev ne rezilo, temveč aparat

Doslej znanim aparatom za suho britje je sta se v najnovjšem času pridružila še dva nova izuma. Prvi je švicarski aparat »TOP«, prav ročen strošek na normalni napon, ki je prikladen predvsem za uporabo na potovanju po deželah z enotnim izmeničnim tokom 220 V. Odrantritev lasnega prahu se mora vršiti z izpohva-njenim. Kljub kratki rezilni površini je aparat precej uspešen in povzroča prav malo šuma.

Drugi aparat »Ohnestrom« uporablja kot gonilno silo vztrajnik, ki jo je treba pred uporabo spraviti v hitro vrtenje s pomočjo vrvice iz »perlonax«. Tako doseže rotacija strižne glave tudi do 10.000 obratov v minuti. Toda aparat reže dobro tudi s padajočim številom obratov, predvsem močno brado, ker vztrajnika lahko doseže znatno večjo hitrost vrtenja kakor pa običajni elektromotorji. Za popolno britje je treba »navitit, oziroma zavrteti vztrajnik 4 do 5 krat. Strižna glava sestoji, kot pri aparatu »Diplomat 54«, iz malega krožnika iz umetne snovi, v katerega so vdelani 4 prožni žobički, ki režejo na dveh krožnih ravneh, ob tankem stiku. Britje s tem aparatom zahteva nekoliko vaje, ker ustavlja nepravilno obrabljene kroženje. Kljub temu je aparat koristen predvsem v krajih, kjer nimamo na razpolago normalnega toka, torej na deželi in na potovanju. Upoštevanje vredna je njegova majhna teža in nizka cena.

KRONIKA

Napovedan obisk. Predsednik Italijanske republike Giovanni Gronchi je izjavil, da namerava jeseni obiskati Trst.

GENERALNI KOMISAR DR. PALAMARA je v terek sprejel jugoslovanskega generalnega konzula Mitjo Vošnjaka.

Avstralski so zadovoljni s Tržačani. Nacelnik avstralske komisije, ki organizira izseljevanje Tržačanov v Avstralijo, g. Pretygnan je obiskal vladnega komisarja dr. Palamara. Izjavil je, da so Avstralsci zadovoljni s tržaškimi priseljenci. — Neka družina, ki je odpravila iz tržaške okolice v Avstralijo, je te dni sporočila, da se nikakor ne more privaditi tamkajšnjiemu življenju in da se čez dve leti vrne, ako bo družinskemu glavarju zagotovljeno mesto, ki ga je imel v javnih skladiščih pred odhodom.

»STENODAKTILOGRAF« Kot priloga »Informatograf« gospodarskega lista, ki izhaja v Zagrebu (lička 24. II), je izšel »Stenodakti-lograf«, ki jo bodo prejimali tisti, ki se nanjo posebej naročijo. Nekaterim podjetjem in ustanovam bo priloga poslana na ogled. »Stenodakti-lograf« bo izhajal redno enkrat na mesec. Naročnina znaša 1200 dinarjev na leto, ki se vplača na zira-črčun »Informatograf« št. 406-T-784 pri Narodni banki v Zagrebu. Za študente stane posamezna številka 30 dinarjev.

Sadje in zelenjava na tržaškem trgu. Mladi domači radič tretjega reza gre na debelo po 100 lir (na drobno 160 lir), drugega reza po 200-250 (300), prvega reza okoli 300 (380-400). Ra-diča prihaja precej iz Plavji. Mrzlo vreme je zaviralo razvoj. Glavnata solata »gostanka« gre na debelo po 30-50 lir (na drobno 100). Spinača »bela« domača po 50-80 (80-100). Bučke 70-80 (120-140); te prihajajo iz Italije, domačih ni. Graha je precej na trgu domačega, istrskega pa tudi iz Italije. Vse te vrste imajo približno enako ceno, ki se ukca okoli 60-90 (100-140). Fižola v strošju je na trgu več vrst. Običajni ima ceno 180-200 (280-300), stegolnic 250-300 (350 do 400). Vse vrste so doslej iz Italije. Paradižniki so bili v začetku po 400 lir na debelo, danes ne stanejo več kakor 100-200 na debelo (180-280 na drobno). Starega krompirja skoraj ni več. Po njem pa še vedno povprašujejo; zato je cena poskočila na 60 lir za holandskega (80 na drobno). Navadno je bil popreč ta krompir po 30 (45 do 50). Novi krompir gre danes po 40 do 45 (60-70), medtem ko je v začetku stal 80-100 (100-120); prihaja že iz Bologne in Chioggie. Spomladanska čebula stane 25 lir kg (na drobno 50). Pred enim mesecem je stala 50 (80).

Česenj je precej na trgu, domačih, gorških in istrskih. Gredo po 50-100 na debelo (100-180) pač po kakovosti. Boljše vrste stanejo do 140-180 (240-300). Istrske jagode 100-140 (180-240); iz Italije so za okoli 60 lir pri kg cenejše. Jabotaka imajo še vedno zimске cene: 50-100 (80-180). Na trgu so samo pomaranje najfinjših vrst po 120-150 (180-240). Med zelenjavo nismo omenili rdeče pese, ki gre po 50-60 (70-80) lir za kg.

PROIZVODNJA SLADKORJA IZ LE-SA. Tehnološki institut v Darmstadtu je preizkusil novi proces za pridobivanje sladkorja, in sicer iz lesa. Iz 1 stota lesa so pridobili 31 kg sladkorja. Izvedenec omenjenega instituta so izjavili, da lahko služijo za pridelovanje sladkorja tudi lesni odpadki (iverjere) in žagovina. Zanimivo je, da ta proces pridelovanja ni nič dražji, kot je običajni proces pridobivanja sladkorja iz sladkorne pese.

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE A. POŽAR TRST - ULICA MORERI ŠT. 7 Tel. 28.3/3

G. M. COLOMBIN & FIGLIO UVOZ - IZVOZ PLUTOVINE in IZDELKOV Trst, Ulica I. della Croce 4 TEL. 94-570

ELEKTRO INSTALACIJSKO PODJETJE Ambrožič Milan TRST, UL. BOCCACCIO ŠT. 10

D. PIERI TRST, TRIESTE, UL. MILANO 1/1 Telef. 29-812, Telgr. KAPI, Trieste

AUTOMOTOR IMPORT - EXPORT PREDSTAVNIŠTVO za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov, za DIESEL motorje, pumpe, inektorje ter traktorje

S. I. L. L. A. COSSI ALFONZ UVOZ LESA GORICA Ulica Duca d'Aosta 17 TEL. 34-36

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA priredi od 6. do 15. avgusta

I. MEDNARODNO RAZSTAVO EMBALAŽE PRIKAZ MODERNEGA EMBALIRANJA - KOLEKCIJA INOZEMSKJE EMBALAŽE - MODERNI STROJI ZA PAKIRANJE IN IZDELAVO EMBALAŽE - DOMAČA IN TUJA LITERATURA - STROKOVNI FILMI Rok prijave za razstavljalce: 31. V. t. l.

RADIO TREVISAN TRST, ULICA S. NICOLÒ 21 - TEL. 24-018 Originalni angleški hladilniki znamke LEC

Slovito švedsko podjetje ELECTROLUX nudi največje hladilnike s 45, 70, 90, 140, 170, 206 l zmogli-sti 220 volt na petrolej ali na tekoči plin.

Hladilniki CROSLY-BREDA na pritisk 170 l L 159.000 franco Trst 225 l L 199.000 franco Trst Jamstvo 5 let

G. SCHIAVON & FIGLI DIREKCIJA UPRAVA TOVARANA PORCELLENGO (TREVISO) Telef. št. 4 - Porcellengo - Telgr. Ufficio Schiavon Porcellengo Casella Postale 9-8930

STROJ ZA ZAVIJANJE DOLGIH TESTENIN MOD. IR.

Centroturist PUTNIČKA AGENCIJA ZAGREB - JUGOSLAVIJA PRAŠKA ULICA 5

organizuje: kolektivne in pojedinačne ture za strane turiste u Jugoslaviju i u njenoj unutrašnjosti, ekskurzije i kružna putovanja sa svim prevoznim sredstvima; rezervira: sobe u hotelima svih vrsta i u turističkim domovima, spavače vagonne kabine na ladnjama itd.; nabavlja: železničke, avionske i brodske putne karte, ulaznice za sajmove, pozorišta itd.; prima: »vouchere« za hotele i turističke domove u Jugoslaviji; održava: svoja vlastita predstavištna u svim važnim gradovima i letovalištima u Jugoslaviji; zastupa: sve važnije strane putne agencije.

organizaci: viaggi indipendenti o con guida per turisti stranieri per la Jugoslavia ed attraverso il Paese, escursioni e gite con qualsiasi mezzo di trasporto; riserva: camere in alberghi di qualsiasi ordine ed agevole pratiche inerenti i vari servizi turistici, trasporto a mezzo ferrovia, aere e navi, vagoni letto, cabine su navi, biglietti per fiere, teatri ecc.; accetta: vouchers per alberghi e servizi turistici in Jugoslavia; dà: informazioni su alberghi e tutti i servizi turistici; ha proprie rappresentanze in tutte le città importanti e in tutti i centri turistici della Jugoslavia; rappresenta: le più importanti agenzie di via g.s.ranieri.

organizaci: conducted and independent tours for foreign tourists to and across Yugoslavia, excursions and round-trips by all means of transportation; carries out: bookings and reservation of any kind of hotel and tourist services, transportation by rail, air and steamer, sleeping cars, cabin berths, tickets for fairs, theatres etc.; accepts: vouchers for hotel - and tourist services in Yugoslavia; gives: information about hotels and all tourist services; keeps: its own representatives in all important towns and resorts in Yugoslavia; represents: the most important foreign travel agencies.

Jakob Watovec Nasl. TRST - Via Torrebiana 19 Tel. 23-587, 37-561

UVOZ IZVOZ KOLONIALNEGA BLAGA INDUSTRIJSKIH KEMIKALIJE TEHNIČNIH PREDMETOV TKANIN IN OBLEK

PUTNIK TURISTIČKO PODOUZEĆE ZAGREB - JUGOSLAVIJA Tel. 32-257, 8, 9 Odjeljenje za inostranstvo telefon: 32-726

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA. TRST. Povpraševanje po kavi je majhno. Cene so čvrste. Navajamo nekatere cene na tržaškem tranzitnem trgu. Prosta luka: Minas 2 49-51 dolarjev za 50 kg; Rio 5 48-50 dolarjev; Kostarika 5 52-55 šilings; Guatemala 500-520 šilings; Tanganika tipa «A» 465-475; Kenja tipa «A» 500-515.

Povprečne cene kave na viru proizvodnje: **brazilska kava**, v dolarjih za 50 kg fob: Rio N.Y. 5 48; Rio N.Y. 3 50; Santos Superior 63,50; Santos extra prime good to large bean 63,50; Victoria 5 good to large bean 43; **srednjeameriška kava**, v dolarjih za 50 kg fob: Haiti naravna XXX 58,50; Salvador naravna 59; Kostarika 70; **arabska kava**, v šilingsh za 50 kg cif: Gima 310; Moka Hodeidah 1 415; **afriška kava**, v šilingsh za cwt cif: Uganda oprana in predčiščena 245; **indonezijska kava**, v holandskih florintih za 100 kg cif: Bali Robusta 10-12%, nečistoče 270.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista fe skladišče prodajalca v lirah, za kg neto ponovno pretlačeno blago: **brazilska**: Rio N. Y. 5 1220; Santos Superior 1400; Santos extra prime good to large bean 1440; Victoria 5 good to large bean 1175; **srednjeameriška**: Haiti naravna XXX 1410; Salvador 1510; Kostarika 1590; **arabska**: Gima 1190; Moka Hodeidah 1 1350; **afriška**: Uganda oprana in predčiščena 1040; **indonezijska**: Bali Robusta 10-12 odst. nečistoče 1100.

SLADKOR. Cena sladkorja je visoka in še vedno raste. Zadnje kvotacije angleškega sladkorja v kristalu so 44 funtov šterlingov za tona proti vkrcaju v juliju cif Trst. Belgijski sladkor ponuja po 616 frankov za tona cif Trst. Vse kaže, da se bodo cene visoko držale do novega pridelka.

KAKAO. TRST. Cena kakava se niso izpremenile. Predvidevajo, da bo letošnji pridelek v Braziliji vrgel 1.200.000 vreč.

Vrsta Gold Coast good fermented main crop stane 292/6 šilinga za 50 kg cif Trst proti vkrcaju v maju-juliju. 295 proti vkrcaju v juniju-avgustu in 297/6 proti vkrcaju v oktobru-decembru. Vrsta Superior Summer Arriba kvotira 305 šilingov za 50 kg cif Trst proti vkrcaju v maju-juliju.

POPER. TRST. Cene popra so neznatno pokošile. Vrsta Sarawank special kvotira 307 šil. za cwt cif Trst proti vkrcaju v juliju in 285 proti vkrcaju v avgustu. Sarawank beli kvotira 395 šilingov proti vkrcaju v maju, 390 proti vkrcaju v juniju in 385 proti vkrcaju v juliju. Vrsta Moutok beli stane okrog 422 holandskih florintov za 100 kg cif Trst, proti vkrcaju v maju, 403 proti vkrcaju v juliju in 395 proti vkrcaju v avgustu.

Italijanski trg

Na trgu so cene oljivemu olju dosegle letos najvišjo kvotacijo. Pridelek oliv je v sezoni 1954-55 znašal 2 milijona stotov, to je milijon stotov manj kot lani. Kljub temu pa so uvozili le manjšo količino semenskega olja. Strokovnjaki so menja, da se bodo cene na oljivnem trgu krepko držale tudi v prihodnjih mesecih, ker zaradi navedenih razmer oblasti storile stroge ukrepe, da bi zaščitile kvaliteto tega pridelka.

Na trgu z maslom so se cene ustale in celo dosegle zaradi zmanjšanja proizvodnje. Predvidevajo, da bodo cene ostale čvrste zaradi omejene uvoza, ki je zelo vplival na tržne cene. Vremenske neprilike, ki so letos prizdale nekatera področja, ne bodo zaneskrat znatno vplivale na letošnji pridelek vina. Povpraševanje po trdi pšenici se je zelo zmanjšalo. Cene klanje živine so neustaljene. Živinoorejci so prisiljeni prodajati živino, ker na mnogih področjih primanjkuje krme. Nadaljnje gibanje cen bo odvisno od vremenskih razmer. Po rizi je precejšnje povpraševanje. Po dolgem času so se cene paradiznikove meze okrepile.

ZITARICE. ROVIČO. Pšenica Polesine fina 7800 do 7900 lir stot, dobra 7700-7800, navadna 7450-7700; pšenična moka tipa «00» 9900-9950, tipa «0» 9400-9500, tipa «1» 8900-8950, tipa «2» 8700-8750; bela in ruma moka koruzna moka 6600-6700; rumena koza 6100-6200; rž 4700-4800; oves 5300 do 5500; pšenični otrobi 3650-3700 lir stot.

MANTOVA. Neolučeni riž: srednje vrste P. 6700-7000; Vialone nero 8500 do 8700; odlične kakovosti 7300-7500. Olučeni riž: P. 6 15.600-15.800; R. B. 12.900-13.100; Arborio 17.200-17.400.

ZIVINA. LUGO. Živina za reje: krave (prve-nice) težke 5 stotov 135-200.000 lir glava; telice težke 2 stota 65-80.000. Vreča živina: vol 250-300 lir kg žive teže; krave 200-250.000 lir glava. Klavna žirina: vol 200-230, krave težke 6 stotov I. 285-330 lir, II. 200-230; krave težke 6 stotov I. 285-330, II. 200-230; jun i teški 5 stotov I. 300-360, II. 220-280; teški 420-500; molzne krave 180-250.000 lir glava.

Prasički: za reje 15-20 kg 400-540, 20-25 kg 490-540; suhi prasički 30-50 kg 425 do 500, 50-80 kg 340-420; debeli prasički 100-150 kg 320-350, 150-200 kg 300-345, 200-250 kg 350; mlade plemenske svinje težke 30 kg 580-620.

Konji vprežni I. 180-220.000 lir glava, II. 80-110.000; konji za zakol I. 240 do 260 lir kg, II. 180-200; žrebeta za zakol 390-420; mežgi za delo I. 90-100.000 lir glava, II. 60-65.000; mežgi za zakol I. 170-190 lir kg, II. 140-150; osli za delo I. 85-95.000 lir glava, II. 50-60.000; osli za zakol I. 170-200, II. 140-150 lir kg. Ovece 220-250, jagnjeta 320-340 lir za kilogram.

PERUTNINA. MILAN. Zaklane race 550-660 lir kg; račke za reje 180-220 lir komad; piščeta za reje 80-100 lir komad; živi zajci 360-400; zaklani zajci s kožo 450-500; brez kože 460-550; žive kokoši 550-600, žive inozemske 500-550; zaklane kokoši 750-800, inozemske zmznjene e 550-650; goske za reje 500-600 lir komad; zaklani golobi 750-850; živi piščanci I. 875-925 lir kg, II. 700-750; živi inozemski piščanci 600-650; zaklani piščanci I. 1000 do 1050, II. 825-875; inozemske zmznjene piščanci 650-700; inozemske zaklane pure 400-500; sveža jajca I. 25-26 lir komad, navadna 24-24,50, inozemska sveža jajca 20-24.

MLECNI IZDELKI. MILAN. Maslo iz smetane krajevne proizvodnje 780, iz drugih krajev Lombardije 730; čajno maslo 825; sir grana proizvod. 1953 730-780 lir kg; proizvod. 1944 510-590, svež (1-30 dni) 350-370, 30-60 dni star 380-400; sbrinz star 1 mesec 400-420, star 3 mesece 530-570; Emmen-thal svež 460-500; 3 mesece star 540-570; Provolon 1 mesec star 420-450, nad 3 mesece star 490-530; Gorgonzola najmanj 8 dni star 230-240, postan 360-380; Italico nad 8 dni star 360-370, postan 400-430; Taleggio in Quartirolo najmanj 8 dni star 280-300 postan 350-390.

OLJE. FIRENZE. Oljivo olje extra do največ 1%, kisl. 490-500 lir kg, do največ 1,50%, kisl. 480-490; do največ 2,50% kisl. 470-480; do največ 4% kisl. 460-470; dvakrat rafinirano tipa «A» 510-520, tipa «B» 450-460; semensko olje navadno 360-370; olje iz zemeljskih lesni-koj 385-390.

PARADIZNIKOVA MEZGA. PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza proizvod. 1954 v škatli 5 in 10 kg 125-135 lir kg, v škatli 1 kg 140-150, v škatli 1/2 kg 150 do 160, v škatli 200 g 180-190; trikrat koncentrirana paradiznikova meza proizvod. 1954 v sodih 95-105 lir kg, v škatli 5 in 10 kg 140-150, v škatli 1 kg 150-160, v škatli 1/2 kg 160-170, v škatli 200 g 190-200.

VINO. ASTI. Barbera 11,5-12 stop. 7515-8365 lir stot, 12-13 stop. 8435-9785; Grignolino extra 11-11750; Freisa slado 7500-8650; Nebbiolo 11-11750; Barolo proizvod. 1953 14 stop. 19.250-22.250; Malvasia črna 9000-10.500; Moškat 9065-9465; Vermouth bel in črn 14.500-15.500 lir stot.

VREČE. MILAN. Nove vreče iz jute: 680-700 g (120x70 cm) 205-207 lir komad, 700 g (120x70 cm) 208-212; 550-570 g (105x70 cm) 160-165 lir komad. Rabljene vreče iz jute: 550-570 g (105 krat 70 cm) 125-130 lir komad; vreče za otrobe 97-105 lir komad.

GRADBENI MATERIAL. PIACENZA. Opeka 10.000 lir za 1000 komadov; voltaki s štirimi luknjami 9.000, z dvema luknjama 8.000; strešniki 18.000; rečni pesek 500 lir kubni meter; grašč 1000 lir kubni meter.

ZELJENJAVA IN SADJE. MILAN. Cese 6090 lir kg; korenje 90-100; čebula 36-40; rožmarin 150-190; fižol v stročju 250-300; cikorkija 60-90; krompir Bintine 35-45; krompir Bologna 53-55; emiljski grah 86-110; paradizniki z Riviere 240-360; iz Sicilije 180 do 320; peteršilj 60-80; zelena 60-90; špinaca 45-57; bučice 80-110.

Cešnje 120-280; gozjne jagode 500-600; vrtno jagode 120-160; jabolka navadna mešana 25-42, Delicious I. 120-220, II. 70-90; pomaranče navadne 95-125; rečice pomaranče 140-160; limone 115-155.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	3.5.	18.6	31.6.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	211 ¹ / ₈	221	199 1/2
Koruzna (stot. dol. za bušel)	143 ¹ / ₈	144 ¹ / ₈	143

NEW YORK	3.5.	18.6	31.6.
Baker (stot. dol. za funt)	36.	38.	39.
Cin (stot. dol. za funt)	91.37	91.50	91.62
Svinec (stot. dol. za funt)	15.	15.	15.
Aluminij (stot. dol. za funt)	12.	12.	12.
Nikelj (stot. dol. za funt)	23.20	23.20	23.20
Bombaž (stot. dol. za funt)	64.50	64.50	64.50
Zivo srebro (dol. za steklenico)	34.70	34.90	34.65
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	58.50	59.	54.50

LONDON	3.5.	18.6	31.6.
Baker (f. šter. za d. ton)	301	330 1/2	338
Cin (f. šter. za d. ton)	710 1/2	714 1/2	718
Cink (f. šter. za d. ton)	88 3/4	90	92
Svinec (f. šter. za d. ton)	103	103 1/4	104

SANTOS	3.5.	18.6	31.6.
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	420.	420.	388.80

Baker je pretekli teden zopet iznadil poslovni svet s ponovnim skokom cene. Cena kave precej niha, medtem ko se je kavčuk učvrstil; žito je nekoliko popustilo.

ZITARICE. V Chicagu je cena pšenice v tednu do 27. maja popustila od 201 3/8 na 200 1/4 stotinke dolarja za bušel; še bolj občutno je nazadovala cena koruze, ki je padla od 147 3/4 na 143 1/2. Izvoz pšenice in pšenične moke iz Združenih ameriških držav je v aprilu dosegel 45 milijonov ton in je bil za 1,3 milijona ton večji kakor lansko leto v istem mesecu. Cena kljub temu popušta, ker računajo, da je v državah pridelovalkah žita na razpolago še mnogo blaga.

SLADKOR, KAVA, KAKAO. Cena sladkorja je v New Yorku ostala v bistvu neizpremenjena; nazadovala je namreč samo za eno stotinko, in sicer od 3,39 na 3,38 pri funtu. Sovjetska zveza je nakupila na Kubi tako velike količine sladkorja, da bo s tem izčrpal izvojni kontingent Kube, ki je bil določen z mednarodnim sporazumom o sladkorju. Na bližnjem mednarodnem sestanku bodo države-proizvednice zahtevale, da se jim izvojni kontingent povisa. Cena kave je v New Yorku nazadovala od 43,00 na 45,70 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v juliju; sicer je cena nestalna. V New Yorku se je sestel Vseameriški urad za kavo, ki ga je ustanovilo 11 držav Latinske Amerike. Na tem sestanku so se posvetovale o razgovorih, ki jih bodo imeli predstavniki tega urada z brazilsko vlado v Rio de Janeiro. Gre za sporazum med proizvajalci kave. Brazilski predstavnik v temu uradu je menja, da bi cene kave ne bile natančno določene, pač pa bi se morale gibati v določenem okviru, ki se bi snavljal po mednarodnem razvoju cen. Po mnenju članov Vseameriškega urada za kavo bo treba tudi določiti, kakšno količino kave bodo posamezne članice potegnile s trga, da bi preprečile padanje cene. Kakao je v New Yorku 27. notiral 33,25 stotinke dolarja za funt (teden poprej 33). Amerika ima na skladiščih 479.200 vreč (lansko leto v maju 118.710 vreč).

VLAKNA. V tednu do 27. maja je cena bombaža v New Yorku nazadovala od 34,80 na 34,75 stotinke dolarja za funt. Letos so v Združenih ameriških državah posejali z bombažem 17.065.000 akrov zemlje, se pravi, da je zasedena površina za 6% manjša, kakor jo dopušta načrt vlade, ki je predvideval setev na 18 milijonov 150.000 akrov. V Aleksandriji je cena karkama good ostala v bistvu neizpremenjena pri 73,75 talarja za kanter (73,74 teden poprej); asmuji gandar je notiral 61,46 (teden poprej 61,46). V Liverpoolu je ameriški middling stal 32,27 penja za funt (teden poprej pa 32,40). Izenadilo je nazadovanje cene volne, in sicer v New Yorku od 151, na 147,5 stotinke dolarja za funt. V Londonu vrsta 64's B 117 1/4 (teden poprej 117 1/2; era je česno volno). V Roubaixu (Francija) je ostala cena neizpremenjena pri 1.165 frankov za kg.

KAVČUK. Mednarodna skupina za proučevanje kavčuka cenil proizvodnjo navadnega gumijca v letošnjem letu na 1.845.000 t lani 1.802.000 t; njegova potrošnja naj bi letos dosegla 1.650.000 ton (lansko leto 1.787.000 t). Proizvodnja sintetičnega kavčuka naj bi napredovala od 716.000 ton na 985.000 ton, njegova potrošnja pa od 740.000 na 955.000 ton. Večjemu povpraševanju po tej surovini bo ustrezala večja proizvodnja sintetičnega in naravnega kavčuka. V New Yorku je cena napredovala od 31,40 na 31,85 stotni izročitvi v juliju. V Londonu od 26 7/8 na 27 1/8 penja za funt pri kupcu in od 27 na 27 3/8 pri prodajalcu in sicer za vrsto RSS.

KOVINE. Kakor smo ugotovili že v uvodu, je cena bakra v tednu do 27. maja zopet poskočila, in sicer v New Yorku od 36,40 na 38,75 stotinke dolarja za funt. V Londonu je na kovinski borzi (Metal Exchange) cena napredovala od 326 na 332 funtov šterlingov za tona. Svinec je ostal v New Yorku neizpremenjen pri 15,00, Antimon Laredo 28,50. Lito železo neizpremenjeno pri 56,09 dolarja za tona. Buffaloo pri 66,50 storo železo pri 37,93. Živo srebro pri 308 dolarjev za steklenico (76 funtov).

Barvaste kovine v Zahodni Nemčiji 27. maja: cink 886, svinec 139,45 in cink 111,59 nemške marke za 100 kg.

BORZA

VALUTE V MILANU	20. 5. 55	30. 5. 55	Min.	Maks.
Dinar (100)	80	83	80	83.-
Funt šterling	5.950	5.950		
Napoleon	4.175	4.175	4.100	4.175
Dolar	632.-	631.-	631.-	632.-
Franc. frank (100)	172.-	172.-	171.-	172.50
Švicarski frank	147,50	147,50	142,25	147,50
Funt štr. papir	1.720	1.725	1.725	1.730
Avstrijski šiling	24.-	24,20	23,75	24,30
Zlato	718	715	715.-	718

VREDNOSTNI PAPIRIJ V TRSTU	20. 5. 55	31. 5. 55	Min.	Maks.
Južna železnica	1.717	1.768	1.711	1.780
Splošna zavarov.	17.750	18.200	17.750	18.255
Assicuratrice	5.070	5.300	5.070	5.300
Rim. Adr. Sic.	6.700	7.200	6.700	7.200
Jerolimski	5.190	5.190		
Alstra-Trate	801	801		
Lošinj	8.250	8.250		
Martinolič	4.780	4.750		
Premuda	13.800	13.800		
Triopnik	11.250	11.250		
Openski tramvaj	2.400	2.400		
Terni	240.-	257.-	240.-	257.-
ILVA	379.-	411.-	379.-	411
Zdr. jadr. ladjedel.	395.-	403.-	395.-	407
Ampelca	1.400	1.400		
Arrigoni	1.000	1.000		

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

KOSI OB PRAVEM ČASU!

Staro pravilo pravi: Seno ko si zgodaj, otavo poznaj. To pravilo je danes kot kdaj prej popolnoma upravičeno. V prvem sklanju seno ugotovili, da se odlikuje seno zgodnje košnje posebno po svojih beljakovinskih ter ima le malo neprebavljivega surovega vlakna. Z zgodnjo košnjo pa se tako krmo večoma le prebavljive hranilne snovi.

Cim večji pa je delež neprebavljivih snovi v krmi, tem prej dosežemo s krmo mejo obzive prebavnih organov. Obziva pač požre dnevno le določeno količino krme. Nespametno bi bilo polagati ji še več krme, da bi s tem nadoknadili manjkajoče hranilne snovi. Ko namreč dožive žival mejo obzive prebavnih organov, je sita, to se pravi, da ni more več jesti. Kljub temu pa ne zadoščajo hranilne snovi, ki jih ima seno s pozno košenih travnikov. Z zgodnjo košnjo pa pridela krmo, ki pomeni za živalca prebavila manjšo obtežbo. Učinek krmiljenja je tem ugodnejši, ker požre žival pri isti meji obzive bistveno več redilnih snovi.

Kdaj kosimo? Ko začne travnik cveteti, je nastopil pravi čas košnje. Odlašati s košnjo do zrelosti trav, pomeni pri ugodnih vremenskih prilikah izgubo na hranilnih

Kmet in vrtnar v juniju

Na njivi in na polju. Požanji žito, preden popolnoma dozori, da se ne bo osušilo in izgubljalo po zemlji. Kadar je klasje rumeno in zrnje v njem ni več mlečno, da ga lahko streš z nohtom, je ugodno za žetev. Pusti žito v snopju dolgo, da bo popolnoma dozorelo in ga šele potem omilati.

Strnišče preraji brez odlašanja in zasej njivo takoj z drugo letino (gajda, repa, činkvanti). Bolj rodovitna zemljišča zasedi s cvetočo ali z zelenjavo in ohrovatom. Krompir in koruzo ter druge okopavine moraš pridojno pletiti in okopavati ter deloma tudi očisti, da bodo imele rastline več hranilne vlage na razpolago. Zatiraj pravočasno kolerodškega hrošča na krompirišču ter druge rastlinske škodljivce in bolezn.

Na vrtu. Sej cvetoča, pozno zelje in ohrovt za poznejše presajanje. Ponovno moraš sejati poletno glavnoto solato - ljubljansko ledenko ali agostano. Presajamo še pozne paradiznike, jajčevce, papriko in gomoljasto zeleno. Vrtno čistimo plevela in jo pridno zalivamo. Mrzla voda ne prija vročim rastlinam, zato je najbolje, če zalivamo v ranih jutranjih urah. Pregled večkrat semenice in druge rastline, da jih nisi morda močno napadli škodljivci. Iste moraš pravočasno in temeljito zatirati, preden se razmnožijo. Foberi pravočasno semenice z zelenim semenom preden se to samo osuše.

Vinogradu. Fusti trje ko pri miru, dokler cvetijo. Krje ko odcvetijo, pa jih zopet pokoprji z boršosko brozgo, kateri pri mešaj škropilno žveplo (Mormino), ker so se trje med cvetenjem zopet razrastle in sta dež in veter prejšnje škropljenje in žveplanje večji del odnesla. Pomni, da peronospora in oidiid lahko preprečujemo, ne moremo pa teh bolezni zdraviti. Pobijaj tudi grozdne molja.

V sadovnjaku. Pokoprji mlade plodove z DDT pripravki proti jabolnemu in slivovemu zavijaču. Listne uši uničuj najbolj uspešno z nikotinskim pripravki. Odstranji poganjake in stare lesu. Pobiraj po tleh zelene plodove, ki predčasno odpadajo in daj jih prašiču ali vsaj v kurni, ker imajo navadno v sebi črvčke.

Na deteljišču in travniku. Pokošite deteljo in travo, dokler je še v cvetju. Spravljaš seno, zlasti deteljo, preden se popolnoma osuši, da ne bo odpadalo listje, ki vsebuje mnogo več hranilnih snovi kot stebela.

V kleti. Ohrani klet hladno čim dlje mogoče. Zaradi tega jo zrači le ponoči ali rano zjutraj, podnevi naj bo zaprta. Paži na največjo snago in ne puščaj vira v odprti posodi, tudi prazno, imej dobro zaprti poklop, prazno in prazno posodo zaradi od časa do časa z zažiganim žveplom (z žveplano pečico ali pa z žveplanimi obročki in trakci). Vinska klet naj služi le za vino, v njej ne imej vsakovrstne šare, zlasti ne deteljih in kvarljivih reči.

V hlevu. Živina mora imeti vedno svež zrak in postlaj je dovolj, da bo na suhem. Varčje s senom in goni živino po možnosti na pašo, kar ji dela bolj odporno proti raznim boleznim. Pokladaj ji tudi dovolj tečne krme, zlasti kraham. Paži, da ne boš pokladal živini s travo in plevelom preveč strupenih rastlin, kakor so: podražec, pasjica, razne koprivje, gre kosad, razni mlečniki itd. Živina, ki je primorana jesti take rastline, kadar njima dovolj druge krme, zubi kaj rada mleko in se lahko tudi zastrupi. Napajaj živino, tudi prašiče vedno s svežo vodo.

V kurniku. Kurnik moraš od časa do časa razkužiti. To napravi najceneje z 3% vodno raztopino medne galice in DDT pripravki. Kokoši naj bodo vedno na suhem, zato jim potrosi vsaj v prostoru, kjer spijo žito, gnanja in pepela. Tudi suh pesek je dober. Tega naj